

# DE VLAAMSE LANDBOUWCONJUNCTUURINDEX

## RESULTATEN ENQUÊTE NAJAAR 2014

Departement Landbouw en Visserij afdeling Monitoring en Studie

1. Blik op de conjunctuurindex

2. Landbouw per deelsector

3. Tuinbouw per deelsector

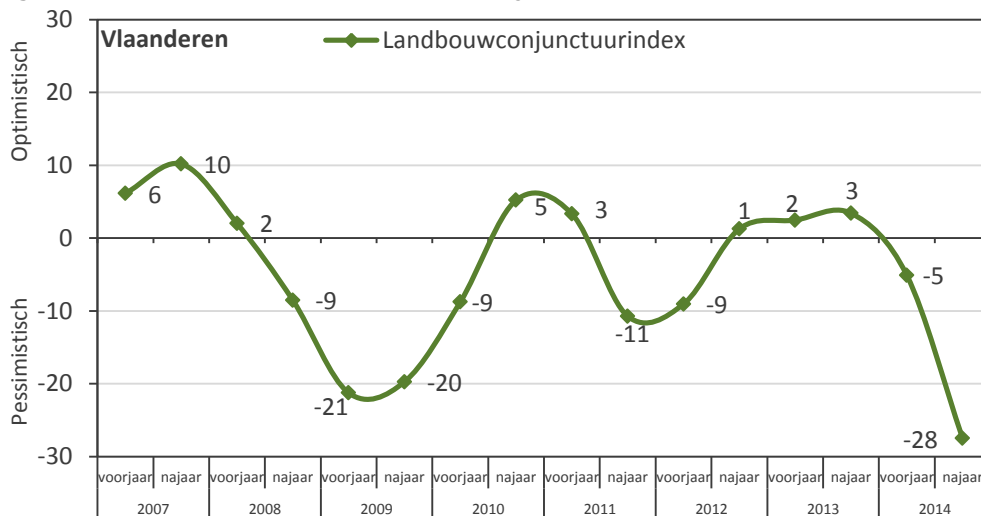
4. Investeringen

5. Meer informatie

### 1. BLIK OP DE CONJUNCTUURINDEX

Voor de berekening van de landbouwconjunctuurindex stelt het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, sinds 2007 aan een 750-tal land- en tuinbouwers vragen over omzet, productie, personeel en prijzen. Hun antwoorden worden geëxtrapoleerd naar de totale Vlaamse landbouwpopulatie op basis van de recentste landbouwtekening. De index kan gaan van -100 (landbouwers unaniem negatief) tot +100 (landbouwers unaniem positief).

Figuur 1: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex



Bron: Departement Landbouw en Visserij

De onderstaande resultaten van het najaar 2014 zijn gebaseerd op een extrapolatie van 680 ingevulde enquêtes.

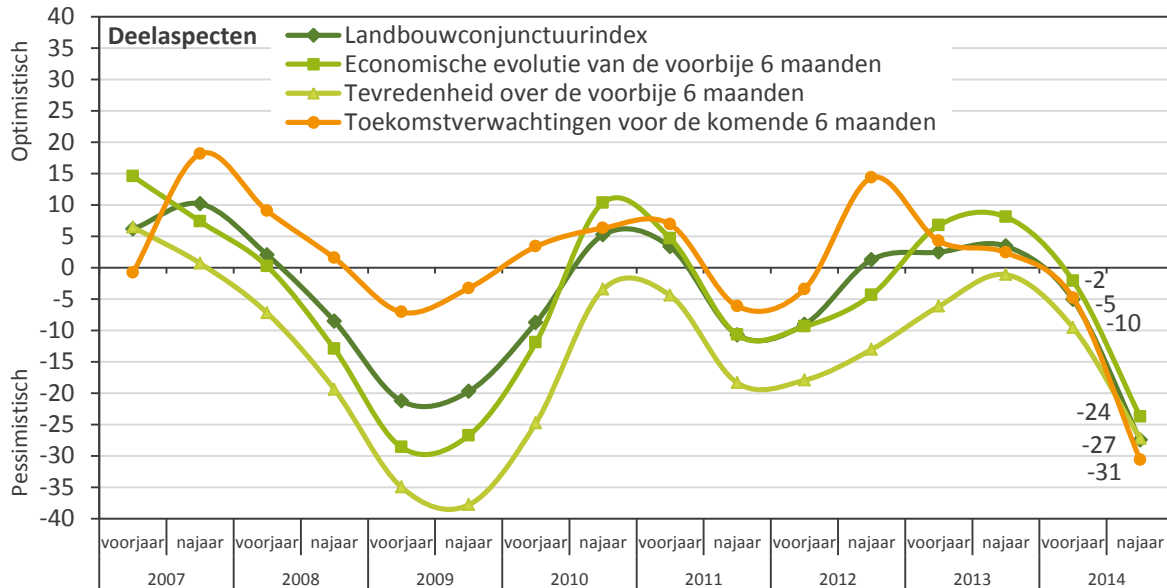
De landbouwconjunctuurindex duikt naar -28, een nieuw dieptepunt (figuur 1). De toekomstverwachtingen waren nog nooit zo pessimistisch (-31) (figuur 2). De index van de economische evolutie (-24) en de tevredenheid (-27) over de voorbije zes maanden zijn eveneens zeer negatief. Alle deelsectoren delen in de klappen, en al hun deelaspectindexen zijn sterk negatief.

Meer info vindt u op [www.vlaanderen.be/landbouw/studies](http://www.vlaanderen.be/landbouw/studies)

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt: Lenders S. (2014) *De Vlaamse landbouwconjunctuurindex. Resultaten enquête najaar 2014*, Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel. Depotnummer: D/2014/3241/317.

De enquête is afgenomen in de loop van augustus-september zodat de impact van de Ruslandcrisis ten volle speelt. De Russische boycot zorgt in een aantal sectoren voor een extra bron van onzekerheid en een druk op de prijzen.

Figuur 2: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex per deelaspect



Bron: Departement Landbouw en Visserij

## 2. LANDBOUW PER DEELSECTOR

De index voor de vier landbouwdeelsectoren wordt weergegeven in figuur 3.

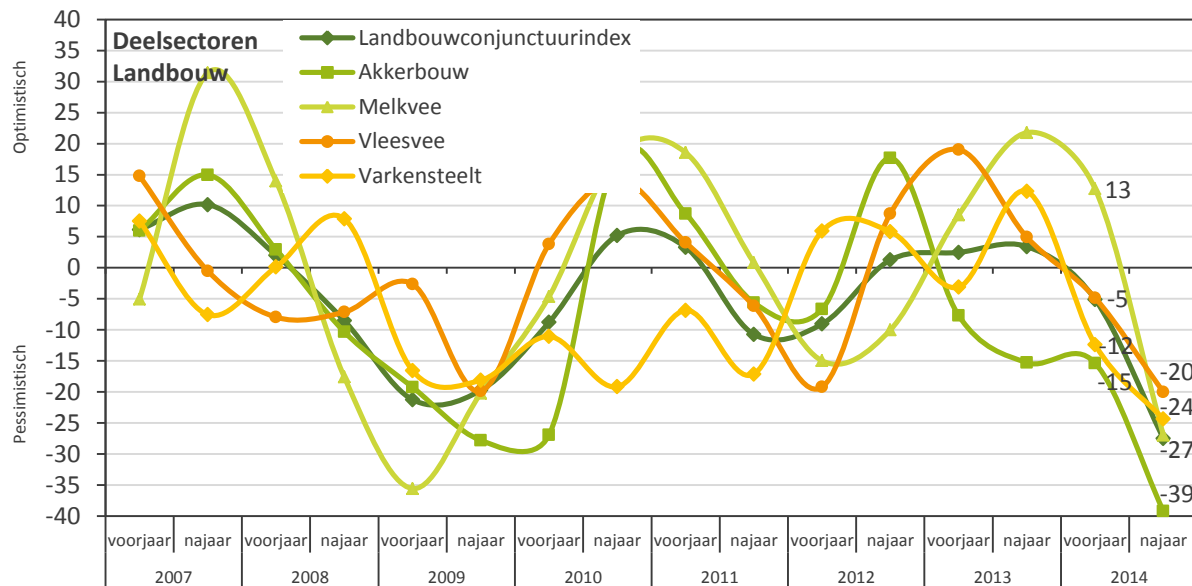
De **akkerbouw** zakt verder naar -39, een nieuw dieptepunt. De akkerbouwers zijn over de hele lijn pessimistischer geworden. Het negatiefst zijn ze over de toekomstverwachtingen (-42). De natte en koude augustusmaand hinderde niet alleen de oogstwerkzaamheden van de granen, het was ook nadelig voor de kwaliteit. De producties per hectare in de akkerbouwsector zijn over het algemeen nog goed te noemen, de verkoopprijzen niet. De prijs van wintertarwe is na het recordjaar 2012 nog steeds aan het dalen. De aardappelprijs op de vrije markt is historisch laag.

**Melkvee** tuimelt van +13 naar -27. Vooral de toekomstverwachtingen zijn heel pessimistisch (-42). De melkprijs is sinds begin dit jaar gestaag verder blijven zakken en duikt in september onder het niveau van november 2012. 88% gelooft dat de melkprijs verder zal afnemen. De Ruslandcrisis vormt een bron van onzekerheid. Bovendien lijkt een komende superheffing voor het quotumjaar 2014-2015 bijna onvermijdelijk.

**Vleesvee** daalt verder naar -20 en is op dit moment de minst pessimistische deelsector. Alle deelaspecten dalen. De perceptie van de verkoopprijs is niet zo gunstig: 64% geeft aan dat de prijs is gedaald en volgens 51% zal deze trend doorgaan. Bijna de helft zegt dat de vraag afnam en 43% denkt dat er ook in de nabije toekomst minder interesse zal zijn voor hun product.

De **varkensteelt** zakt verder naar -24, voornamelijk door de slechte toekomstverwachtingen die in het voorjaar nog licht positief waren. Deze sector kreeg als eerste te maken met een Russisch invoerverbod na vaststelling van varkenspest eind januari in Litouwen en Polen. Door de algemene boycot van Europese land- en tuinbouwproducten in augustus, zit deze exportdeur nog meer op slot. Wellicht mede hierdoor bleef de verwachte prijsstijging in de zomermaanden uit. De varkensprijs duikt zelfs opnieuw onder het niveau van januari 2011. De daling van de krachtvoederprijs is onvoldoende om uit de rentabiliteitsproblemen te komen.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex voor de vier landbouwsectoren



Bron: Departement Landbouw en Visserij

### 3. TUINBOUW PER DEELSECTOR

Door de grote diversiteit aan tuinbouwproducten is het niet eenvoudig om een eenduidige verklaring te geven voor de sectoren in hun geheel (figuur 4). Ter compensatie van het Russische importverbod kan voor bepaalde groenten en fruit een aanvraag ingediend worden voor extra Europese steun voor interventie of voor niet-oogsten.

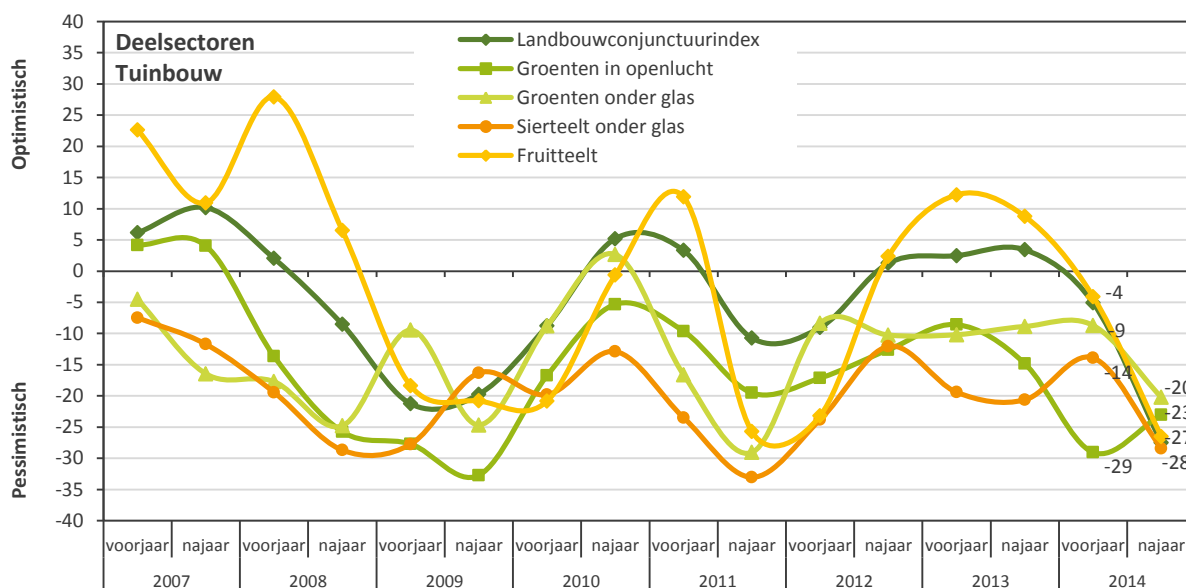
**Groenten in openlucht**, tijdens de vorige ronde nog de meest negatieve deelsector, is nu de enige waarbij de index lichtjes stijgt van -29 naar -23. De toekomstverwachtingen zijn even slecht, maar de stemming over de afgelopen zes maanden is minder negatief. Het aantal tuinbouwers dat zegt dat de verkoopprijs het voorbije half jaar is gedaald, zakt van 72% naar 60%. Nu zegt slechts 47% dat de vraag naar groenten slechter is dan normaal, tegenover 71% tijdens de vorige ronde.

De sector **groenten onder glas** daalt naar -20. De tevredenheid over de afgelopen zes maanden daalt verder en het optimisme voor de toekomst is in het afgelopen anderhalf jaar verdwenen. Iets meer dan de helft van de respondenten zegt dat zowel de prijs als de vraag naar glasgroenten is gedaald en meer dan een derde verwacht dat deze beide verder zullen afnemen.

**Sierteelt onder glas** zakt van -14 naar -28, de op drie na slechtste index sinds de start van deze enquête in 2007. Alle deelaspecten gaan erop achteruit. 73% van de ondervraagden geeft aan dat de vraag naar sierteeltproducten door de aanhoudende economische crisis slechter was dan normaal en 43% verwacht een verdere afname. Volgens 54% is de prijs gedaald en 43% denkt dat deze de komende zes maanden verder zal dalen. Met de vroege lente was het nieuwe seizoen nochtans beter gestart dan vorig jaar.

**Fruiteelt** duikt van -4 naar -27, de laagste index ooit. Men verwacht niet dat de toekomst verbetering brengt (-34). De oogst is uitzonderlijk goed. Dit overaanbod, de opkomende concurrentie uit Polen en de Russische handelsboycot doen de gemiddelde prijs voor appels en peren kelderen naar het laagste niveau van het afgelopen decennium. Bijna 85% denkt dat de verkoopprijs de komende zes maanden nog verder zal dalen. Een op de drie peren ging vroeger richting Rusland. Het vinden van nieuwe exportmarkten is een langzaam proces.

Figuur 4: Evolutie van de Vlaamse landbouwconjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren

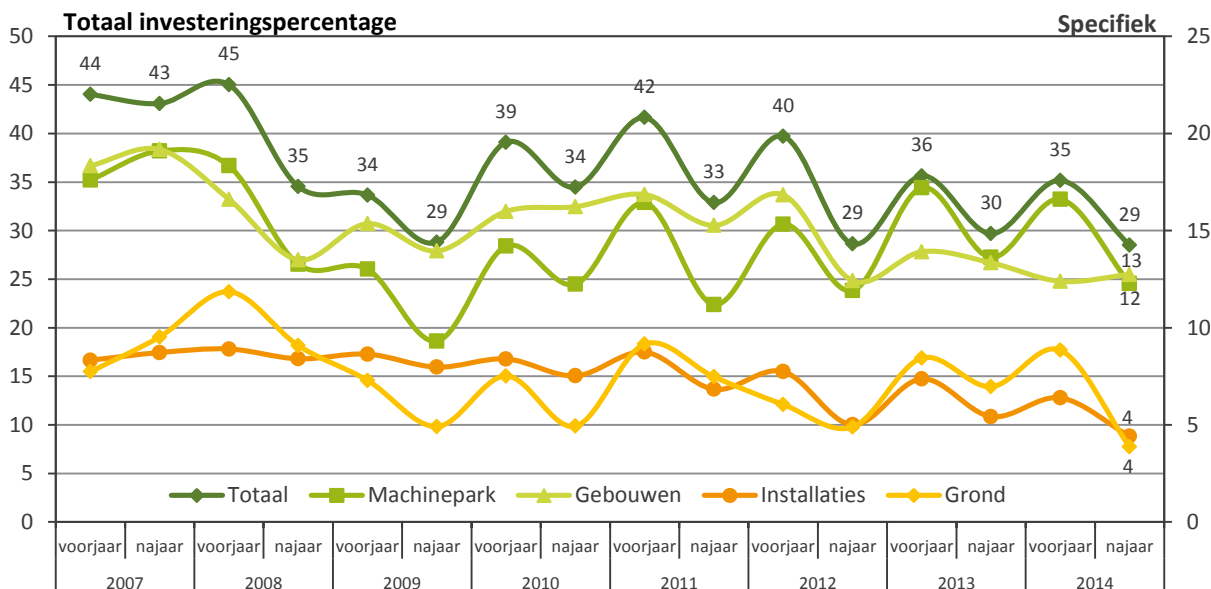


Bron: Departement Landbouw en Visserij

#### 4. INVESTERINGEN

De komende zes maanden plant 29% van de geënquêteerde bedrijfsleiders een of meerdere investeringen (figuur 5). Het aandeel ligt in het najaar altijd lager, wellicht omdat de meeste machines tijdens het voorjaar worden aangekocht. Land- en tuinbouwers willen voornamelijk investeren in gebouwen (13%) en het machinepark (12%). De investeringsbereidheid in installaties daalt naar 4%, het laagste aandeel ooit. De aankoop van grond duikt naar 4%.

Figuur 5: Evolutie van het aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers dat in de komende zes maanden investeringen plant



Bron: Departement Landbouw en Visserij

---

## 5. MEER INFORMATIE

Deze zesmaandelijkse conjunctuurbarometer werd specifiek ontwikkeld om inzicht te krijgen in de economische schommelingen, het ondernemersvertrouwen en de geplande investeringen van de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Dit is het rapport van de 16<sup>de</sup> enquêteronde, afgenomen in augustus-september 2014 bij een 750-tal Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Vlaamse Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). De uitgebreide methodologische beschrijving en de voorgaande zesmaandelijkse rapporten zijn terug te vinden op de website van het beleidsdomein Landbouw en Visserij: [www.vlaanderen.be/landbouw/studies](http://www.vlaanderen.be/landbouw/studies).